

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Vår ref.
07/1019-3-HW

Deres ref.
200701959-/ASD

Dato:
31.08.2007

HØRING- FORSLAG TIL ENDRINGER I STRUKTUREN PÅ ABORTNEMNDENE

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til overnevnte høringssak.

Ombudet har ingen særlige synspunkter knyttet til spørsmålet om endring av organiseringen av primærnemndene.

Ombudet er i utgangspunktet positiv til den delen av forslaget som berører en sentral klagenemnd. Ombudet er enig i departementets vurdering av at en sentral klagenemnd i større grad vil kunne sikre både forutsigbarhet og likebehandling for kvinner som søker abort. En viktig forutsetning for at klagenemndene skal fatte "gode" beslutninger vil likevel forutsette en så stor deltakelse av kvinnene på møtene som mulig.

Hensynet til likebehandling og forutsigbarhet må derfor ikke gå på bekostning av en god dialog med de abortsøkende kvinnene.

Ombudet vil i det følgende peke på enkelte faktorer som etter vårt syn må gis en særlig grundig vurdering ved beslutningen om å etablere en sentral klagenemnd.

Hensynet til likebehandling

Etter ombudets oppfatning gir det grunn til bekymring at det kan dokumenteres klare regionale forskjeller når det gjelder fortolking og praktisering av regelverket i dag. Ombudet er derfor enig med departementet i at det er behov for en styrket prioritering av den juridiske kompetansen hos nemndsmedlemmene, uavhengig av hvilken organisering som velges for klagenemndene.

Ombudet vil samtidig oppfordre departementet til også å vurdere flere andre forhold som kan føre til en uakseptabel forskjellsbehandling i klagenemndenes avgjørelser, ved den endelige beslutningen om valg av en sentral eller flere regionale klagenemnder.

Forutinntatthet vil for eksempel kunne lede til forskjellsbehandling på grunn av sosial status, seksuell orientering, etnisk bakgrunn, nasjonal opprinnelse, religion, med mer. En etnisk norsk kvinne med et høyt utdanningsnivå vil f. eks i større grad kunne få forståelse for sin oppfatning av situasjonen enn f. eks en minoritetskvinne uten høyere utdanning. En kvinne som anfører at svangerskapet er et resultat av en voldtekt, hvor voldtekten ikke er blitt anmeldt eller etterforsket, vil på tilsvarende måte kunne bli møtt med fordomsfullhet. Språk og manglende tilrettelegging for en fri kommunikasjon vil kunne forsterke problemene knyttet til fordomsfullhet og manglende identifikasjon med kvinnens situasjon.

Ombudet oppfordrer derfor departementet til å se på hva som kan gjøres for å forebygge også denne formen for forskjellsbehandling. Ombudets vurdering er at det vil kunne gjøres ved at nemndsmedlemmenes representativitet sikres, samt større kunnskap om holdningers betydning for det faglige arbeidet.

I tillegg oppfordrer ombudet departementet til å ha en særlig bevissthet på rutiner og praksis knyttet til språklige tilrettelegginger av nemndsmøtene i de tilfellene der kvinnen ikke snakker godt norsk. Språklige barrierer går ut over kvaliteten på dialogen mellom kvinnen og nemndsmedlemmene, noe som kan resulterer i en uakseptabel forskjellsbehandling av kvinnen.

Hensynet til at kvinnen skal høres

Ombudet ser at en sentral klagenemnd kan gå på bekostning både av kvinnens valgfrihet og bidra til å redusere kvinnens deltakelse på nemndsmøtene. Kvinnens manglende deltakelse vil kunne gå ut over kvaliteten på de vedtakene som en sentral klagenemnd skal fatte og må derfor forebygges.

Ombudet kjenner ikke til at det er gjennomført noen undersøkelser av kvinners deltakelse på klagenemndsmøter. Kvinner kan ha mange grunner både til å velge å delta eller ikke. Grundig kunnskap om avgjørende faktorer for deltakelse, vil gjøre det lettere å finne løsninger som kan forebygge en lavere deltakelsesprosent enn det som er i dag.

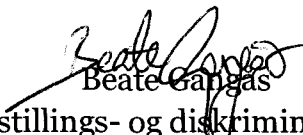
Ombudet vil videre peke på de praktiske konsekvensene lengre reisevei vil kunne få for den situasjonen kvinnen befinner seg i på søknadstidspunktet, både når det gjelder jobb og familie. Valg av abort som utgang på et svangerskap, kan oppleves som en stor psykisk belastning som man ønsker så

lite oppmerksomhet rundt som mulig. Lengre reisevei vil kunne gjøre det vanskeligere for flere å beholde den samme grad av diskresjon rundt den situasjonen kvinnen faktisk befinner seg i.

Tid inngår alltid som et viktig element i klagenemndas behandling av abortbegjæringene. Her står departementet ovenfor viktige utfordringer i forhold til effektivitet, både med hensyn til å samle nemndsmedlemmene til møter raskt nok, men også selvfølgelig knyttet til lang reisevei for kvinnen.

Ombudet ser frem til departementets nærmere forslag til hvordan disse utfordringene kan løses på en god måte.

Med vennlig hilsen

Beate Gangås
Likestillings- og diskrimineringsombudet